Volùm 2

BIBLIOTECA «AMOR Y LLETRES»

Plàcit Vidal

—

L' Amor Artista

BARCELONA
Imp. Vda. Domingo Casanovas, Ronda Sant Pau, 67
1909

L'AMOR ARTISTA

Plàcit Vidal

L'Amor Artista

BARCELONA
Imp. Vda. Domingo Casanovas, Ronda Sant Pau, 67
1909

J. BIOSCA.

Naixença de

L'Amor Artista

El Poeta triomfa de l'oblit
ab els seus personatges dolorosos
que lluytaren com ell, ab cor hardit,
pera sentirse lliures y ditxosos.
Un nou halè d'amor cova en son pit
y'ls díes se li tornen lluminosos.

Ell, dels seus sofriments de cada dia
ne feya vers y a l'home l'ofería.
L'home, reconeixent que aquell dolô
era'l meteix que en el seu cor glatía,
rebé'l fruyt del Poeta ab ilusió.

Ja s'ha aclarit el món que ell entreveya
quan en la lluyta'l seu coratge queya...
Troba un company fidel, y's vol llençâ
a l'acció, que es mare de l'idea,
y, unintse ab ell, la joya cercarà.

L'amich, ab ansia forta y atrevida,
l'enmena als goigs que'ls ofereix la vida,
en mitg de les confoses multituts,
per la ciutat alegra y embrutida
o bé en les ignorades solituts.

676128

Com a fruyt d'aquells jorns d'íntim explay,
units se van sentir fins a la mort,
y somniaren no oblidarse may,
fent viure en la seva obra'l llur recort.

El recort d'aquell temps, fou una aubada
que, refermant el llaç de l'amistat,
deixà la seva vida aquïetada
y obrí sos ulls a més serenitat.
Y quan «La Dama alegra» fou creada
també «L'Amor Artista» fou creat.

JOAN PUIG Y FERRETER

PERSONATGES

MIQUEL JORDÁ.—Jove poeta, fill del Camp, qui ha viscut durant molt temps a ciutat, lluny de sa familia.

PERE CAMPS.—Son company.

MARIA.—Vehina d'en Jordà, ab qui ha obtingut franquesa durant l'estada d'aquell a ciutat. Es del seu temps o poch menys.

THERENCI.—Noy, germà de la María.

BELLA ROSÓ.—Artista de Cafè Concert, qui ha alcançat gran renom; encara en plena joventut.

JOANA.—La seva companya y dona de confiança.

JULI DE FERRER.—Hereu de familia distingida entre la bona societat, mes ja en decadencia. Sols gosa franquejantse ab artistes y gent de la noblesa.

LLUCH.—Son company.

PAU ROVIRA.—Jove d'ideals, qui ha heretat la tristesa d'una familia explotada.

VALERIUS.—Es home ja entrat en temps, d'aquells que tant aviat logren realçarse siguent rebuts en les cases senyorials, com se veuen obligats a devallar per les tavernes, fets al luxo y a la pobresa, y que ab les seves idees de redempció, a voltes, obliden la miserable sòrt que'ls esclavisa en el seu fi.

SENYORA RITA.—Mare d'en Miquel Jordà.

CARLONS.—Masover de l'hisenda d'aquesta familia. Passa dels cinquanta anys, però encara's mostra en l'hardiment de la joventut.

UN MOÇO DE TAVERNA.

UN BORRATXO.

UN VENEDOR AMBULANT.

GUARDES MUNICIPALS Y POBLE.

Introducció

La cambra d'estudi d'en Miquel Jordà, en una casa d'un barri dels afores de la ciutat

JORDÁ

Me plau la solitut de casa meva.
Quan l'hora de la vetlla es arribada,
que l'ombra va extenent el seu domini
demunt de la ciutat bullicïosa,
jo sento'l dolç repòs de la Natura.

Quant grat m'es eix repòs en aquesta hora,
després de contemplar la mort del dia!...
M'hi sento tant plascent aquí a ma cambra,
que en mí la nova fè esvaeix el dupte
y ab cor amorosit me dono al somni.

Recorts, tendres recorts de ma infantesa:
veniu per altra volta a revifarme.
Jo'm sento ab nova força y més confío
com més me breceu l'ànima, amorosos.

Me plau sentirme noy en aquesta hora,
per evocar mos díes de ventura,
mos díes desflorats prop de mos pares,
durant la Primavera de la vida.

Oh vila de mos somnis, que t'aixeques,
de temps antich, al peu de la montanya,
devant d'un camp plè d'arbres ufanosos
que alegren els aucells ab ses canturies!

Quan penso en tu, mon cor se reanima
y fins mos ulls, de joya, llagrimegen,
sentintme infant que sent l'amor de mare
per sobre tot amor que ell atresora.

Les dolces ilusions que m'encantaren
durant el temps que l'ànima floria,
avuy, al recordarles en ma empresa,
me guíen pel camí de la victoria,
com un estel de llum que may s'esfuma.

Aquest estel brillant me fa compendre
les glories del passat, y m'aconsolo
cantant himnes d'amor que'm dignifiquen,
en bé de tots els homes que m'amparen.

Que sigui benehida la meva obra
quan l'esperit desmayi en eixa lluyta.
Massa aviat la Mort portarà a terme
l'anhel que ha despertat mon goig de viure.

Jo moriré com brau que en l'avançada
troba sa fí cruenta y prematura,
y ab mon esforç, durant ma curta vida,
no treuré à llum tot sentiment y afecte
que guarda la meva ànima amorosa.

Els més sentits recorts de l'infantesa,
la fè esperitual, els goigs més íntims,
jamay als meus amichs podré retrèureho
ni brillarà jamay en la meva obra.

Es l'emoció de l'home, la més pura,
que eternament se fa incomunicable;
no més la pot coneixe'l cor sensible,
quan les passades glories el desperten.

Recorts, íntims recorts que no heu de viure,
després de ma existencia tant volguda:
resurreixiu avuy en la meva ànima,
donantli nou poder. Feume compendre
les gracies del present, seduhidores.

Que ma ilusió d'infant floreixi encara,
guiant avuy mos somnis de poeta,
y aquell encant d'amor indefinible
que pera'ls meus germans el temps sepulta
podrà reviure, en part, en la meva obra.

Escena Primera

La Cambra d'Estudi

JORDÁ

(A n'en Therenci)

Perquè no'm vens a veure com solíes?...
Me dones al oblit molt aviat!...
Hont has sigut, minyó, tots aquets díes,
que per tos fins de mí t'has allunyat?
Ah, descreyent! Prou mostres a la cara
que vas esgarriante, ab mals companys!
Therenci, avisaré a la teva mare
que cuydi ab més amor dels teus pochs anys!

THERENCI

Senyor Miquel, no'l tinch en oblidança
ni fujo ab mals companys, com creu vostè.
Sempre he estimat la seva confiança...
No ho sab?... Vaig a colegi!

(Ab tò afirmatiu, veyent que en Jordà resta sorprès)

En bona fè!...

JORDÁ

(Abraçantlo, amorosament)

Oh, fill! tu vas seguint per noble empresa?
les meves reflexions t'han ensenyat?...

THERENCI

(Acotant el cap, mitg-rient)

Ja ho veu, li preparava una sorpresa
y a l'últim jo meteix ho he confessat.
Vostè ha sigut, vostè, qui ha dirigit
la meva voluntat per bona vía.
Creyent els seus consells, ja he conseguit
guanyar del professor la simpatía.

JORDÁ

Què hi diu la teva mare al teu intent?
li plau de cor l'idea lluminosa?

THERENCI

A n'ella'l meu afany li es tant playent,
que'm va animant ab goig, sempre amorosa.
La mare no més viu per ensenyarme
lo que vostè aconsella.
Tot quant ens va dient sab recordarme,
y ma germana encara molt més que ella.

JORDÁ

Parlen de mí? m'esmenta, la María?...

THERENCI

(Baixant la veu y somrient, ab intenció)

Hi pensa molt... y'n parla a tot moment...
Se veu que l'aprecía,
quan tant en sa conversa'l fa present.

(S'ou la veu de la María)

MARIA

Therenci! noy!...

THERENCI

Es ella!

JORDÁ

(Fixant l'esguart en la porta de la cambra)

Tant galana!...

Es un gran cor

MARIA

(Trucant)

Therenci!...

JORDÁ

Que t'estima!...
Perquè no gosa a entrar? perquè no gosa?

THERENCI

(Corrent a obrir a sa germana)

Diu que entris un moment. Ell te vol veure...

MARIA

(Avançant, vacilosa, però franca)

Que Deu el guard, Miquel.

JORDÁ

(Joganer)

Ah, vergonyosa!...
Perquè no s'ha atrevit, sabent que es lliure
d'entrâ ab son germanet al meu estudi?

MARIA

Era per la temor de propassarme...

JORDÁ

No'ns vé d'avuy la nostra coneixença.
Bé prou sabem qui som, al fer memoria
del temps que'ns franquegem? No es cert, Maria?

(Ella somriu, amanyagant al germà)

MARIA

Cercava a aquest bergant...

THERENCI

Donchs, vés cercantme.

MARIA

Venía a preguntarte si't descuydes...

(Girantse a n'en Jordà, vivament)

Ja ho sab, senyor Miquel, que va a colegi?

JORDÁ

A fè que m'ha sorprès aquesta nova.

MARIA

Ja ho veu, el reservat!... El meteix día
que en aquest lloch vostè va predicarlo,
va pendre eix determini, fent la jura
que no entraría més pera reveurel,
fins a tant temps...

THERENCI

(Decidit, posantse entre ell y ella)

Ja ho sab, no cal que ho diguis.

MARIA

Donchs, ja ho has descobert? ja ha arribat l'hora?...

JORDÁ

(Posant la mà sobre'l cap del noy)

Oh, sí, ja ha arribat l'hora de que siguis
un home de saber, com vol ta mare.
Vés a colegi, vés, creu y procura...

MARIA

Vostè'l sab dirigir, li té respecte.
No es cert, minyó?

THERENCI

(Distrayent la mirada per l'estancia)

Perque ell m'estima forsa.

JORDÁ

Compleixes de bon grat?

MARIA

Es d'agrahirli.
Present me vé'l recort del nostre pare,
de quan va devallâ a la sepultura...

Jo'l vaig poguer plorar, siguent molt noya,
mentre en el breç el meu germà somreya.
Quant dolorosa'm fou llavors la vida!...

(Curt silenci)

Més tart, vostè vingué a n'aquesta casa;
afalagà al noyet, amorosintlo,
y ara ell que ho reconeix, creyent, l'escolta
tal com creuría al pare qui vam perdre.
Així ens hem franquejat, com de familia...

JORDÁ

Donchs per això li deya, no fa gayre,
quan jo l'he vista encara vacilosa,
pensant si entrava o no a ne'l meu estudi:
«no'ns vé d'avuy la nostra coneixença.
Què't sembla, amiguet meu?

THERENCI

(Atrevintse a obrir un llibre de sobre l'escriptori)

Vostè pot dirho...

JORDÁ

Ets curiós.. els llibres ja t'atrauen.
Els llibres l'esperit ens aconsolen,
guiant els nostres somnis de ventura.

MARIA

Vostè ho deurà saber, quan tantes vetlles,
ab goig, a la lectura sacrifica;
sempre restant tancat en eixa cambra,
llegint y estudiant, y sempre a soles!...
Vostè té voluntat.

JORDÁ

(Somrient)

S'està bé a soles,
mentres la soletat no's fa coneixe.
No sempre'm sé complaure en la lectura,
que l'ideal també m'anima a escriure.

MARIA

Deu sê enciser lo escriure, lo explayarse
contant, a qui llegeix, lo que's recorda
d'ençà del passat temps de l'infantesa.

JORDÁ

Lo que s'empren ab ansia. sempre logra
refernos l'ilusió que'ns dona vida.

MARIA

(Agafant pel braç al noy, qui encara restava distret, fullejant el llibre)

Therenci, pensa en tot; deus recordarte
de lo que'ns has promès... Cap a l'escola,
que l'hora ja ha arribat. No te'n descuydis,
sinó'l senyor Miquel te renyaría!

THERENCI

(Fent vía cap a fòra)

Ell ray que ja'm coneix! m'apoya sempre.

MARIA

Míri, el bergant! ja ho veu, ja ho veu, si avança!...

JORDÁ

No'n faci cas: li agrada jogar bromes.

MARIA

Es cert. Adeu, Miquel.

JORDÁ

Adeu, María.

Escena Segona

El meteix lloch de l'Escena anterior. Apareixen en Jordà y son company Pere Camps

JORDÁ

Aquest es el meu niu, amich caríssim.

CAMPS

Aquí t'aculls? La cambra es espayosa
y, sobre-tot, té bona balconada.

JORDÁ

Té bona balconada, això m'alegra.
Al aixecarse'l sol, sos raigs ja envía,
petonejantla sempre sa llum pura.
Aquí s'extén el vol de la mirada,
veyentse la ciutat y'ls seus afores,
y al lluny, fins les montanyes se divisen,
tancant ab magestat la plana extesa.

CAMPS

Bon lloch d'allotjament. La sòrt t'ajuda,
que may t'haurà mancat en la teva obra.

JORDÁ

Sols es la voluntat lo que no'm manca.
Aquí, reclòs, may m'empresona'l dupte:
en aquest niu de pau, la meva vida
segueix sempre animada per l'idea.

(S'asseuen vora la taula)

CAMPS

Sigam formal: vius sol en ton refugi?

JORDÁ

Pots crèureho certament. Mos pares viuen
cuydant els béns que tenen allà al poble.
La sòrt els ha enriquit y a mí'm permeten
el gust d'estâ a ciutat més temps que a casa.
Bé ho sabíes d'avants! Perquè ho preguntes?

CAMPS

No sempre estaràs sol... Y aquella noya
ab qui has parlat, fa poch, pujant l'escala?
Còm es que us demostreu tanta franquesa?...

JORDÁ

No'n facis cas... es sols galanteria...
Són uns vehins molt bons, molt amorosos,
y un hom deu correspondre agraciantho.

CAMPS

Vols dir, Jordà, que això no es una excusa?
Serà qüestió d'amors?...

JORDÁ

Es sols afecte
que sento per tots ells, per la familia...
El meu amor ja sabs que es la meva obra,
que ni un moment l'oblido en la meva ansia.
Oh Pere Camps, amich: per cert, te juro
que encara may per res he fet promesa,
sentintme corlligat per una dona.
Jo a totes les venero y les estimo.

CAMPS

Donchs jo, parlant formal, ab tota l'ànima,
una vegada'm vaig cegar per una;
mes ella pera mí fou tant traydora
que, al veure ja guanyat el meu afecte,
llavors, indiferenta, se'n va enriure

JORDÁ

Y tu, benignement, te resignares?...

CAMPS

Pensava en oblidar, però era inùtil:
sentía'l desengany a totes hores,
que'm feya insoportable l'existencia.
Així va passar temps, fins que ma vida
ab nova voluntat se desvetllava,
mes sempre ab el recort, com feble nùvol
devant del raig de sol, extenent l'ombra.

JORDÁ

Era l'antich amor lo que t'atreya,
en l'hora d'anâ a empendre nova vía?

CAMPS

Era ell, amich, era ell lo que'm privava
d'extendrem lliurement, a l'aventura.
Per mon camí, trobava una altra dona,
donantme'l seu amor, volent ser meva,
mes jo, haventla alcançat, vaig aborrirla.

JORDÁ

Vas ferho solzament pera venjarte?...

CAMPS

No era venjança, no, lo d'aleshores:
era'l recort llunyà, una veu secreta
que'm deya que aquell goig no duraría;
y'l mal presentiment va dominarme,
desenfrenant encara ma tortura.

(Resta un moment callat y en preocupació)

Mes, tot ha anat passant... Avuy, coneixo
la veritat de tot; y al fer memoria
d'aquella malhaurança esdevinguda
per poca experiencia y poch coratge,
me sento neguitós, empenedintme
d'haver segat en flor la meva joya.

despreciant a una ànima sedenta
que al vici va llençarse, per ma culpa.

(Llarch silenci. Abdós companys mediten, intimament; al fí, alcen la vista, y, topant esguart ab esguart, se somriuen y, ab nova expansió, van continuant la conversa)

JORDÁ

Al fí, deus viure en pau... Un galant home,
de tot sab heure goig, mentres desitgi.

CAMPS

Oh, sí, amich meu, avuy es quan estimo
com estima tothom al recobrarse,
després del desengany y la tristesa.
Sento de nou la joya de la vida
y allunyo'ls mals recorts de la memoria,
vivint ab ilusió'l moment que passa.

JORDÁ

Ets home aventurer?

CAMPS

Si vols coneixem,
pots vindre ab mí, seguint la meva vía
d'intenses emocions, y tu que ets home
de tanta inspiració, podràs cantarla.

JORDÁ

(Alçantse, afanyós, y fent alçar al company)

Mercès, amich, m'agrada ta franquesa;
per propia voluntat vens en ma ajuda.
Vivint en solitut, mon cor frisava,
forjant encants d'amor. Calía un home
pera donarme explay y dirigirme.
Tu ets aquest home, amich, tu'm pots compendre.

CAMPS

(Posantli'l braç a l'espatlla, ab gran entusiasme)

També jo feya temps que t'esperava.
A fè,'m plaurà, Miquel, que tu t'honoris
cantant lo que viurem en companyia!

(Avancen abdós, enllaçats, cap a fòra la cambra)

JORDÁ

Aném, amich! La confessió comença.

Escena Tercera

Interior d'una taverna d'arraval.—Al voltant d'una taula, a mà dreta, seuen en Jordà y en Camps, y en una altra del fons, vora'l taulell y la porta d'entrada, hi ha en Valerius qui s'impacienta cridant al Moço que està acabant de servir als dos primers.—Es de nit.

VALERIUS

Que no sopem? Fa un quart que soch a taula!...

(El Moço se li acosta y li parla ab veu baixa)

Ja ho sé... Prou que me'n dolch!... Avuy soch pobre.
Demà tindré diners, així ho refío,
y pagaré algun tant... Us ho asseguro!

(L'altre arronsa les espatlles, ab expressió de dupte, però al fi's decideix a servirlo. Llarch silenci)

CAMPS

(A n'en Jordà)

Te sents ab esperit per eixa empresa?

JORDÁ

Sento esperit y amor pera seguirla;
mes quan havem passat una jornada
de veritable goig, a derrera hora
se fa sentí'l cansanci de la festa.

CAMPS

Te sents apesarat d'aquest gran día?...

JORDÁ

Es natural, amich: en mon refugi
vivía ensomniat, fent la meva obra,
sempre ideant per ella sens coneixe
més força inspiradora que'l goig íntim
que'ns dona l'infantesa al recordarla.
Aquest era mon fí. Si eixía a fòra,
per necessari explay tant sols ho feya;
y així anava seguint la meva vida
son curs sempre'l meteix, per vía plana,
sense grans ambicions y sense esforços.
Avuy he conegut la vida abrupta,
la vida bategant, de goigs y penes,
que ab frisadores ansies ens inspira,
y es quan he conegut també'l cansanci.

CAMPS

Mes, l'emoció d'avuy ha sigut dolça
y haurà enjoyat ton cor...

JORDÁ

Mon cor alena.
més amorós que may, sentint reviure
tot el plaher gaudit, al fons de l'ànima,
durant aquesta festa gloriosa.
Com més gran ha sigut la nostra gesta,
més poderós recort després perdura.

CAMPS

De cert, te sents atret per eixa vida?
Si avuy el seu encís sab revelarte,
refés nous cants d'amor a la teva obra,
mostrant als teus germans tant gran afecte.

(Durant el diàlech, ha anat enrotllantse una munió de gent a la porta del carrer. Eixint d'entre la multitut, entra un home de vestit brut y estripat, qui s'acosta cap al taulell, balancejant, ab ayre de borratxo, y canta, ab veu cavernosa)

EL BORRATXO

«Quan un entra a la taverna,
»que serveixi'l taverner.
»Si serveix la tavernera,
»se pot beure sense sed.»
Doneume una altra copa; només una!

EL MOÇO

(De derrera'l taulell estant)

Sortiu cap al carrer!

EL BORRATXO

Què diu, que surti?
No puch sortir: no ha entrat el beure, encara.

EL MOÇO

Aneusen promptement, sinó us confirmo!...

EL BORRATXO

A mí'm voleu pegar? no sou prou home!

(Se redreça, fent el valent, però desseguida pert l'equilibri y cau llargament extès al mitg de l'entrada. El Moço y en Valerius corren a alçarlo, agafantlo un per cada braç)

EL MOÇO

Oh, malehida sòrt!... Jo ja ho preveya!

VALERIUS

Veyeu, els resultats?... De qui es la culpa
sinó de vos meteix?

EL BORRATXO

(Guaytantlo ab ulls esparverats)

De què? de caure?

VALERIUS

Passeu el temps bevent... Quant més valdría
que a l'instrucció us donessiu, llegint forsa!
Llegiu! llegiu! els llibres us convenen!
sols ells pel bon camí poden guiarvos!

EL BORRATXO

(Escupint, fastigosament)

Llegir?... llegir?... Jo crech que això es un luxo
que solzament el rich se'l pot permetre.
Si'm manca temps, encara, pera riure!...

(Apareixen dos guardes municipals y se l'emporten, entre l'aldarull de la gentada.)

EL MOÇO

Donchs, riute d'aquets dos!

VALERIUS

(A la multitut que va seguint derrera del borratxo)

Oh, poble! poble!
no siguis tant rastrer, tant miserable,
burlante de ta propia inconsciencia!...
Veyeu quins resultats l'alcoholisme?
Llegiu pera pensar, y aneu a estudi!

UNA VEU

Aquest deu sê algùn mestre que no cobra.

VALERIUS

(A uns quants curiosos que s'han quedat a la porta)

Tingueu educació, que us fareu sabis
Ni Sòcrates ni Kant han pogut veure
que l'home s'abandoni per sos vicis,
encara que ho consenti un Epicuri!

(Entren en Juli de Ferrer y en Pau Rovira. El primer, vesteix ab extrema elegancia, lluhint el cabell llarch y ben cuydat, y porta bastó ab puny de plata; el segón, vesteix senzill y es d'ayre modest. Tant prompte com en Valerius s'adona d'en Juli, fa moviment de sorpresa, y després, revenintse, corra a allargarli la mà, ab gran veneració.)

Oh! en Juli de Ferrer!

JULI

Soch jo.

VALERIUS

En bona hora
sigui vingut. Qui havía de pensarho
que en aquest lloch avuy se'l pogués veure!

JULI

Hi vinch pera tenirhi una entrevista...
pera posâns d'acort sobre un assumpto...

VALERIUS

(Tocantli l'espatlla, falaguerament)

Jo'l feya per París o bé per Londres...

(S'acosten cap a les taules. Quan en Juli s'adona d'en Jordà, el saluda, y aquest s'alça, encaixant ab ell, afectuós.)

JULI

Hola, Jordà!

JORDÁ

Què tal?

JULI

Mentre'l temps passa,
deixeunos seure un poch...

(S'asseuen tots al voltant de la taula d'en Jordà y en Camps. El Moço's disposa a servirlos.)

—Porteu cervesa.—
Aquí habiteu, Valerius? no ho sabía.

VALERIUS

Oh, bé... no tinch vivenda prou segura...
Com que soch sol, per tot arreu m'allotjo.

JULI

Y vos, amich Jordà, també m'extranya
trobarvos en tal lloch, quan no s'us veya
sinó per l'«Atheneu» o pel «Casino»...

JORDÁ

(Signant a n'en Camps)

Es veritat; aquest ne té la culpa.
Es un amich fidel, un galant home,
que avuy jo tinch el goig de presentarvos:
en Pere Camps.

JULI

Celebro de conèixel.

CAMPS

(Signant a Valerius)

No us coneixeu?... El filosoph Valerius.
Y, ja que presentem, mostremne un altre...
Amichs: us faig coneixe a en Pau Rovira,
poeta de gran vol, una eminencia
tot just eixida a llum, sense altra falta
que permaneixe sempre ab llengua muda.

ROVIRA

En Juli'm fa favor... Tant m'aprecía! ..

VALERIUS

(Mirant fixament a n'en Rovira)

Y bé, si l'home calla, es perque pensa.

JORDÁ

(A n'en Juli)

Donchs, vos aquí també veniu a raure?

JULI

(Ab un somrís d'esvaniment)

Volía ser callat per una cosa,
mes els secrets me pesen desseguida...
Espero a en Mascaró; ho confesso, a l'ùltim.

VALERIUS

Què diu! a en Mascaró, al nostre poeta,
tindrem la sòrt de veure entre nosaltres?

JULI

Com variança'ns plau, per reunirnos,
hem escullit eix lloch, aquí als afores...
—Y va'l segón secret; també'l confesso.—
Sabeu lo que ara a abdós ens preocupa?
Ja us ho diré: fundem una revista.

VALERIUS

Fundeu una revista? Bella nova!

JULI

Del propi Mascaró ha brotat l'idea.
Ell, tots els periòdichs troba cursis:
sols són botiguerets els qui hi publiquen.
Farem una revista seriosa
com cap n'haurà sortit en eixa terra.
El propi Mascaró creu y assegura
que ab ella aixecarem nostre domini,
y espero que, en rahó, sabrà lograrho.

VALERIUS

Es home d'esperit, siguent tant jove.

JULI

En Mascaró val molt; ho podeu creure;
y jo ho demostraré a tothom qui ho dupti.
El geni inspirador tant l'illumina,
que jamay els llorers li faràn ombra.
De tot lo que s'empren, ne devé mestre,
y fins la seva sàtira es temuda
de tots els escriptors d'avuy al día.
Qui no'l coneix, per envejar sa gloria?

VALERIUS

Celebraré que vagi envant l'empresa.

JULI

—Y ara, el tercer secret; també cal dirho.—
Sabreu que en Pau Rovira ha escrit una obra,
una obra triomfal, de gran volada.

Eix part tant lluminós, es un poema
que me'l dedica a mí; pensa imprimirlo
y vol que en Mascaró li escrigui un Pròlech.

(Dirigintse a n'en Rovira, qui està al seu costat, sempre encongit)

Digueu alguna cosa, criatura!...
Vos no sabeu parlar, per alabarvos?

(En Rovira somriu tendrement, com un noy.)

ROVIRA

Es veritat, senyors, jo soch poeta;
poeta en embrió, més bé diría.
Jo visch de mon treball; vaig naixe pobre,
com tota ma família ja hi va naixe.
Mes l'ilusió'm fa rich: ella m'augura
un avenir de goig y de bellesa.
Jo visch enamorat: la Poesía
la sento en el meu cor ab tanta força,
que en hores de grat somni va inspirantme
cançons que dolcifiquen mes angunies,
fentme oblidar del corch de la miseria...

JULI

(Abraçantlo, festós)

No hi penseu més... deixem rahons mesquines,
que això desdiu del fí de tant gran obra...
Llegíulosen un cant; que s'ubriaguin
ab vostra creació.

(En Rovira's treu de la butxaca de l'americana un plech de papers manuscrits.)

VALERIUS

Còm se titula?

ROVIRA

«La Joya de la Vida.»

JULI

Això es de mestre!
Siguem sempre valents, cantant la Vida!

(S'imposa'l silenci entre ells, però al moment que en Rovira va a començar la lectura, entra en Lluch, agitat, y's presenta a la reunió, donant colp a l'espatlla d'en Juli, y'ls destorba. En Lluch es un caràcter nerviós, violent, que parla remarcant l'acció ab moviments de cap y de braços, volent qne l'atenguin en tot quant ell expressa.)

LLUCH

A l'ùltim, t'he trobat! Ja feya estona
que t'anava cercant per aquets barris...

JULI

Ets tu?

LLUCH

Sí, jo, Ferrer.

JULI

Soch «De»; procura
donarme'l tractament que bé'm mereixo!

LLUCH

Que estàs de broma, noy! Això, algùn día
t'hauría pogut valdre alguna cosa,
mes ara ja cap títol té importancia.

JULI

Però, què hi ha? què vols?

LLUCH

Escolta, Juli:
tu creus a en Mascaró?... Donchs, no l'esperis,
que no vindrà a complir...

JULI

Ne desconfíes?...

LLUCH

Te dich que no vindrà. La meva boca
no ment per res del món; y menos ara,
després d'haver sentit y de convèncem
la pura veritat. No hi val el dupte!

JULI

Què hauràs sentit, al fí, que tant prediques?

LLUCH

(Reprimintse en un esclat d'ira)

Caldrà que ho digui tot, pera que escoltis.
En Mascaró ha jogat ab tots nosaltres,
y ab tu més crudelment, quan gallardeja
provante d'enganyar com criatura.
Avuy, en aquest lloch t'ha donat cita,
y ell se n'ha anat al «Club», ab altre soci,
un rich comerciant que l'afalaga,
pagantli una revista baix sos crèdits.

JULI

(Volent conservar la serenitat)

T'hauràn mal influhit... Qui m'ho assegura?

LLUCH

No, no, que ho sé de cert: jo era allí dintre
—ja sabs que hi concorrem els de la Borsa—
y ell propi s'ha atrevit a confessarmho.
Com tu m'havíes dit que aquesta vetlla
havíau, en eix lloch, de reunirvos,
pera tractar tots dos sobre igual cosa,
donchs per això he vingut a declararte
la seva traició, pera que'l jutgis.

JULI

Sinó que m'ets tant franch, podría creure
que tu també, com molts, el calumníes...
Se diuen tantes coses d'aquest home!...

LLUCH

Donchs, tot es veritat. Duptes, encara?

VALERIUS

Jo'l creya més formal... Tant bé disfreça,
quan li es convenient!... Això es fer burla
dels bons amichs.

LLUCH

Amichs? no pot tenirne.

JORDÁ

Tant sols ens saludem... No puch respondre,
pera parlar sobre ell, sens propassarme.

JULI

(Bellugantse, neguitós, y a mitja veu)

Ah, Mascaró infidel!...

LLUCH

Ja'l pots coneixe,
que, a fè, ens ha emmascarat! Jo, m'ho temía,
y avuy m'ha convençut la certa prova...
Sols eren vil engany, les alabances
que ell feya, devant nostre, dels meus versos:
derrera, 'n bromejava, ab riure estùpit.
Ja veus els resultats. Aixequeu ídols,
aneulos incençant, donantlos gloria;
demà que'ls fonaments els facin falta,
cauràn demunt de l'home que'ls aixeca.

JULI

(Deixant el seti, ab febre mal retinguda)

Tu, penses excitarme?... Ab mí no hi juguen!
Que vagi, en Mascaró; no'l necessito!
Prou deutes li he pagat; ja'm feya nosa.
Demà meteix me'n vaig cap a Alemanya
y allí tractaré ab gent de més respecte.

VALERIUS

(Tocantli altra volta l'espatlla)

Se'n va a Alemanya, amich? Desitjaría

trobarhi un editor pera mes obres...
Alguns ja m'hi han citat, y també es llàstima
que, ab tot y'ls meus afanys, aquí'm consumi...

JULI

(No fent cas de res, ab gest despreciatiu, mentres els demés companys també van alçantse, se treu un grapat de monedes, y sense comptarles, les dona al Moço que'ls ha servit.)

Teniu; cobreu el gasto de la colla.

VALERIUS

Perquè ha volgut pagar? Si no calía!...

JORDÁ

Nosaltres ja hem pagat.

MOÇO

Me'n dona massa...

JULI

(Eixint cap al carrer, mentres en Lluch va seguintlo)

Quedeusho tot. Adeu!

LLUCH

Recòrdaho, Juli:
vençut o vencedor, soch ab tu sempre.

JULI

Oh, gracies, Lluch! Aném!

(Surten abdós.)

ROVIRA

(Tornant a amagarse'l manuscrit a la butxaca y parlant per sí meteix)

Ni una paraula!...

VALERIUS

A l'ùltim, han marxat en companyía.

(Tots van eixint cap a fòra, observant)

CAMPS

Y abdós van avançant en la penombra...
Qui posa en clar la fí d'aquesta feta?

JORDÁ

Acabarà com deu; no'm preocupa.
Jo sento l'emoció de la meva ànima
tant dolçament sentida en aquesta hora,
després de nostra festa, amich caríssim,
que, en veritat, m'abstreu de tals quimeres.

Escena Quarta

Un arraval de la ciutat, en día de festa. En Jordà y en Camps, conversant, avancen entre'l poble que passa y traspassa.

JORDÁ

Avuy, quan has vingut de nou a veurem,
més aviat de l'hora acostumada,
ja m'ha sorprès, pensant que'l fet sería
per expressarne alguna.

CAMPS

Donchs era, com t'he dit, per avisarte
que'm crida l'oncle Arcís de Vilanova...

JORDÁ

Perquè ha sigut tant prompte eix determini?
Amich, cóntamho tot ab la franquesa
que sempre'ns hem contat les nostres coses.

CAMPS

Ja devíes saber còm jo'm trobava:
Anys hà que anava errant, sense familia
que'm prodigués consol sobre la terra,
guiant ab son amor la meva lluyta.
Mos pares, malhaurats, van morir joves,
després de durme al món y de cuydarme,
durant mos primers anys, ab ses caricies.
Veyentme sol y jove en mes empreses,

per allunyâ'ls recorts de la memoria,
dels desenganys primers que'm torturaven,
vaig despertar mes ansies per la vida,
cercant nova expansió, fins a ferme home,
y avuy obtinch la sòrt ja merescuda,
després d'haverme fet a la desgracia.

JORDÁ

Ton oncle pensa en tu, reconquerinte
quan ja ha passat tant temps, després de vence?...

CAMPS

Mon oncle s'ha fet vell y en mí s'apoya,
trobantse sense fills ni companyía
pera passar la vida que li resta.
Després d'una carrera afortunada,
avuy s'ha retirat de sos negocis,
sentintse defallír de día en día,
y vol donar l'amor y la riquesa
al seu humil nevot, sols l'afalagui,
refentli, en part, les forces decaygudes.

JORDÁ

Un gran dever te crida, en aquesta hora;
donchs veshi al seu costat, y per ell siguis
l'estel que reanimi sa vellesa.
L'amor pel bon camí sabrà guiarte.

CAMPS

Oh, si, volgut amich, vaig a mon oncle;
la fè y l'estimació vers ell me duen,
reconeixent son cor que avuy sospira,
sentint la soletat y la feblesa...
Jo que he viscut tants anys aventurantme,
sens pares vigilants y sens llar propia,
des d'ara, a Vilanova, podré tindre
qui gaudirà amparantme ab sant respecte.

(Notant que en Jordà resta pensatiu, sense tornar resposta)

T'has afectat, amich?.. Quan començaven
les nostres amistoses entrevistes,
fent una voluntat, com un sol home,
la força d'un dever vé a separarnos.

JORDÁ

Tothom son determini deu empendre:
es lley que'ns ha imposat mare Natura.
Segueix esperançat aquesta vía
y alcançaràs, com vols, la teva gloria.

(Breu silenci.)

CAMPS

Y tu, amich meu, podràs aconhortarte
restant aquí a ciutat? Un determini
no't portarà, algùn día, cap al poble,
cercant la companyía dels teus pares?
L'amor dels sers volguts ens atrau sempre.

JORDÁ

No ho sé, company; encara no asseguro
quin ha de ser, per fí, mon determini:
això'ls adveniments deuen resòldreho.
Per ara, la ciutat sab captivarme...

CAMPS

Y't lliga ab tanta força aquest afecte?

JORDÁ

Aquí, dintre ciutat, he pogut viure
la vida a plè desitg, fent la meva obra,
y avuy per primer cop puch confiarte
que un sentiment d'amor me reté en ella.

CAMPS

(Somrient)

Ja has fet promesa, avuy?

JORDÁ

Jamay cap dona
m'havía corlligat, com ja vaig dirte,

mes ara, al fí, comprench que he sigut feble..
Me tempta la Rosó. Vaig admirarla,
y tant la sento viure a la memoria,
que fins ma voluntat ella domina
y may del seu recort me puch sustreure.

CAMPS

L'artista t'ha cegat? Aquesta dona
que avuy festeja'l poble, ha tingut traça
pera guanyar ton cor, fentlo sensible?

JORDÁ

Es l'ideal y es el desitg, cridantme.
D'ençà del primer jorn que aquí vinguerem,
cercant la distracció que cerca'l poble,
y entràrem a ne'l lloch hont ella actùa,
que visch anyoradiç al recordarla.

CAMPS

Igual m'ha atret a mí; però coneixo
còm són aquets amors que acaben frívols.
Val més la passió de la donzella
que's dona a l'estimat, ilusionada,
formant una unió per una gloria.
No es franca l'amistat de dona altiva,
que solzament pot viure esclava d'ella.

(Ha anat creixent el mormol de la multitut y resonen alguns aplaudiments. Els dos companys trenquen la conversa y observen, encuriosits, a l'ensemps que atraversa l'arraval un carruatge descobert, tirat per dos lleugers cavalls, hont va la Bella Rosó, llluhint un elegant trajo de passeig, al costat de sa companya Joana.)

VEUS

Se'n va! Se'n va!...

CAMPS

L'aclamen...

JORDÁ

Oh!

(Passa un Venedor ambulant qui'ls escomet, mostrantlos fotografíes y periòdichs ilustrats.)

VENEDOR

Mireula:
es la Bella Rosó. No l'haveu vista?...
Es el millor retrat; es ella propia.
Ara meteix eixía del Teatre
y ab tota sa hermosor l'he pogut veure;
Jo n'era tant aprop, que la tenía
al meu devant, estantme al peu del cotxe.

(Desapareix, cridant, entre la multitut.)

JORDÁ

Ahont deu anar?...

CAMPS

No'm tempta l'esbrinarho.
Que vagi a presumir!—Veus aquell home
que va avançant ab testa decayguda,
venint cap a nosaltres? No'l coneixes?

JORDÁ

Oh, sí que'l tinch present: en Pau Rovira.

(Se presenta en Rovira, qui corra a estrenyels les mans.)

Hola, Rovira!

ROVIRA

Amichs, per fí, s'us troba!

CAMPS

Què'ns expliqueu de nou? Còm van els versos?

ROVIRA

Els versos? ja no'n faig. La Poesía
es una temptadora de les ànimes...

JORDÁ

Us venç la descepció, siguent tant jove?

ROVIRA

(Baixant la vista, pensatiu)

Siguent tant jove... oh, sí... siguent tant jove!...
Jo no podía serho de poeta,
veyentme cabaler d'una familia
que viu esperançant la setmanada...
No hi val la voluntat, quan un es pobre.
M'hauría valgut més no saber lletra,
que, no poguent llegir, may escriuría,
y al menys fora ignorant en ma desgracia.

CAMPS

Y'l vostre amich Ferrer, ja no us recorda?
Encara es a Alemanya?

ROVIRA

Aquell passeja
la seva vanitat per totes bandes;
tothom sobre la terra té'ls seus vicis.
Així va arruhinant una fortuna,
no més per oblidar malesvolences...

JORDÁ

En Mascaró'l va treure a la vergonya...
Penseu que va marxar per allunyarsen?

ROVIRA

Oh, sí, jo ho juraré, sense mentirvos.
En Juli té ambicions, y's neguiteja,
sentintse anorreat, ab ansia inùtil
pera portâ una empresa gloriosa;
y, sòrt que pot distreures fent viatges,
quan veu el desengany, que'l desprecíen
els qui ell, per orgullirse, ha adulat sempre!

CAMPS

Donchs, vos ja no sou membre de la colla?...

ROVIRA

Jo sols soch un pobre home que no sura
ni surarà, en la mar d'aquesta vida,

perque'ls devers pêl pà de l'existencia
me prenen temps y esforç, vivint a l'ombra.
Trista missió de l'home de grans ansies,
que naix pera la llum y'l sacrifiquen
tancantlo en un taller del matí al vespre!
No tots venim al món per una cosa,
que tot ens distingeix als uns y als altres.

JORDÁ

Oh, com heu cambiat, des d'aleshores!...

ROVIRA

(Ab tò sech, volentsen anar)

He cambiat. . Amich, es de compèndreho.
Llavors, jo era ignoscent y no temía
l'engany que al meu derrera preparaven.
L'esclavitut d'avuy me martiritza,
però m'ha despertat, y'm dol retreure
lo que ha sigut la meva desventura...
Adeu-siau, germans!

JORDÁ

Al despedirnos,
doneume vostra mà per altra volta.
May res ens fa tant grans com la franquesa.

(En Rovira desapareix, perdentse entre la munió del poble, y en Jordâ mormola aquestes paraules que en Camps no apercebeix prou clarament)

La queixa del vençut es la més santa.

CAMPS

Altre episodi, amich. Eixa entrevista
jamay l'esborrarem de la memoria,
y al viure separats, en llunyes terres,
molt més farà sentirse en recordança.

JORDÁ

En veritat, tot acte de la vida
desperta'l sentíment en la nostra ànima

y tot ens ennobleix y ens fa compendre.
Ja que'l destí ens separa en aquesta hora,
vivim esperançant un altre día
que tornarà a florir nostra ventura
veyentnos novament, pera contarnos
lo que'ns haurà passat en nostra absencia.

Escena Quinta

Un lloch de reculliment en un Park, als afores de la ciutat. Arriben la Rosó y sa companya Joana, conversant joyosament, mentres corren a seures en un dels banchs que hi ha sota'ls arbres que reverdegen expandintse a la Primavera.

ROSÓ

Aquí podem asseurens; oy, Joana?

JOANA

Aquí meteix, a l'ombra de l'arbreda.

ROSÓ

(Alçant el cap, atreta per un encís)

Hi canta'l rossinyol!...

JOANA

Li es grat, ohirlo?

ROSÓ

(Sospirant, emocionada)

Al fí, podré tenirme per ditxosa!
que es dolç, per un moment, lograr retreures
de tants esguarts de foch y de tants llavis
que sempre beneheixen y somriuen!...

JOANA

Oh, sí; qui ho pensaría, senyoreta,
que's troba en aquets llochs?...

Rosó

(Juntant les mans)

Amiga: juram
que may se sabrà res d'aquestes coses!...

(De sopte, ab gran sorpresa)

Oh! mon anell! l'hermós anell me manca!

JOANA

Perdut!

Rosó

(S'alça, desesperada)

Perdut, l'anell! el que més aymo
de tots els meus anells de riques perles!

JOANA

(També alçantse, y avançant pel camí d'hont han vingut)

Si jo'l pogués trobar, fora ma joya
posarlo a vostres mans.

Rosó

Oh! desventura!...

(Apareix en Miquel Jordà, al fons del jardí.)

JOANA

Vé un cavaller!...

Rosó

No cridis... Vina, acòstat!
No donis a compendre la nostra ansia!...

(En Jordà ha anat fent vía a poch a poch, indecís, y al trobarse enfront d'elles, saluda, humilment, y diu a la Rosó)

JORDÁ

Dispensarà, senyora, la franquesa...
Ha perdut un anell, jo li retorno.

Rosó

(Dirigintse a sa companya, dissimulant)

Joana! sents, Joana?... No sabía
que m'ha caygut l'anell...

(Altra volta girantse a n'ell, ayrosa y somrisenta)

Mercès li dono,
oh jove, d'oferirme la troballa,
mes, lo que's pert, es mal tornarho a rebre...
Guardi l'anell, que es seva la ventura,
si per atzar vostè l'ha conseguida.

(El saluda ab galana reverencia y s'asseu junt ab sa companya.)

Jordá

(Ressentit)

No soch interessat, noble senyora,
pera guardâ una joya que es trobada.
Tingui l'anell perdut. Jo, sols accepto
les coses que se'm donen per estima.

(Li deix a la falda. Ella, dominada en sa altivesa, no gosa a recullirlo. Resten abdós mirantse fixament, en un breu silenci interrogador.)

Pot rebrel de bon grat. Senyora: juro
que ho dich ab tot l'amor de la meva ànima.
Jo may m'esvaniré com alguns homes
de lo que no'ls es propi s'esvaneixen...
Me sento prou ditxós en oferirli
l'anell que li pertany. Si'l vol, recúllil.

Rosó

(Recull la joya, però ab greu)

M'ha conegut... Era mon bé explayarme
com dona humil que en pau viu complaventse,
mes fins aquí'm segueixen y m'envolten
els meus admiradors, aconseguintme.
Ni un sol moment me puch lliurar del pùblich!...

JORDÁ

(Ab íntima dolcesa)

Rosó... l'he coneguda. No li agrada
que'ls seus adoradors la reconeguin?

ROSÓ

(Imposantse per altra volta ab son ayre altiu)

Confessim francament, oh galant jove:
còm ha trobat l'anell, per oferirmel
ab tant desinterès y ab tanta astucia?
Perquè me l'ha deixat sobre la falda,
per obligarme ab viu esforç a admetrel?

JORDÁ

(També refermantse)

Còm he trobat l'anell? ha sigut cosa
tant casüal com a l'ensemps senzilla.
A l'arribâ ab el cotxe, vostès dues,
quina ha baixat primera, si ho recorden?

JOANA

He sigut jo primera, al aturarse,
per allargar la mà a la senyoreta...

JORDÁ

Donchs al donar la mà, ab la sacudida,
l'anell s'ha escorregut, cayent a l'hora,
sens que vostè ho notés, ni sa companya.
Ja veu còm ha sigut la tal ventura.

ROSÓ

Y així ha gosat a ferme aquesta ofrena?
Mes, jove, qui es vostè pera seguirnos?...

JORDÁ

No es veritat, Rosó, lo que suposa...
Ja dich que es casüal lo que ara'ns passa.
El cotxe s'ha aturat a l'avinguda,
quan jo arribava al Park, com cada día:
aquest es mon passeig de primavera.

ROSÓ

(Observantlo en tot son aspecte y dolcificantse en un moment)

Seríau vos poeta, galant jove?
El vostre esguart y'l modo d'expressarvos,
demostren la franquesa de l'artista.

JORDÁ

(Ab un somrís de goig)

També m'heu conegut...

ROSÓ

(Decidintse a oferirli lloch en el banch)

L'atzar ens junta.
Seyeu al meu costat. Voleu admètreho?

(Ell s'asseu al costat d'ella, mentres la Joana s'alça del seu lloch y va distrayentse trencant les fulles que pot alcançar de les branques més baixes dels arbres; després passeja, anant y venint per la vora del caminal, sempre comprenent les intencions de la dama a qui respecta.)

JORDÁ

Rosó: què heu vist en mí que us enamora?..

ROSÓ

La vostra voluntat m'ha sigut grata.
Amich...

JORDÁ

Miquel Jordà.

ROSÓ

Jordà,'m diríau
quin es el sentiment o bé l'idea
que ab tal constancia us guía en eixa lluyta?

JORDÁ

Un sentiment d'amor, per la meva obra.
Jo us he seguit, Rosó; vull confessarho

Per tot hont heu sigut vos aplaudida,
per tot hont heu mostrat vostres arts belles,
en dances y cançons, devant del pùblich,
vos heu sigut la meva inspiradora
y ab goig he venerat les vostres gracies.

Rosó

(Donantli la mà)

Mercès, amich, mercès! Cregueu que estimo
com se mereix, de cor, aquest afecte.
M'heu concedit el premi de la gloria
que'm va animant en hores de ventura.

Jordá

(Vehement)

Jo us he fet més, Rosó, molt més encara,
puig vos heu despertat la meva vida,
donantme ab nou afany nova creyencia.
D'ençà de l'infantesa, no recordo
que hagués pogut sentir tant franca y pura
la joya de l'amor en la meva ànima...
Jo veig en vos ma dona preferida,
perque heu sigut l'imatge més perfecta
que anava imaginant en els meus somnis.

Rosó

En fí... m'heu estimat. Y, no hi ha dupte
que a vos, pera seguirme y estimarme,
us hauràn influhit mes dots d'artista...

Jordá

Sols per això ha sigut el gran misteri.
Quan jo us he vist tant franca y tant hermosa,
lluhint les vostres dots en cants y dances,
el foch de l'ilusió ha abrandat ma vida,
reanimant la força de mes venes,
y en mí, Rosó, heu tingut en vostre pùblich
no sols l'admirador que ab fè us aclama,
sinó també l'amant. Després, a soles...

Rosó

(Alçant el front, ab orgull y a l'ensemps ab ansia)

Què ha devingut, després?

JORDÁ

Després sentía
mon cor anyoradiç, y ab la dolcesa
d'aquell desvetllament, se'm revelaveu
encara molt més bella a la memoria.
Y en solitut, pensant, tornava a viure
la passió d'avants, però més tendra,
més fondament sentida en la meva ànima,
y recordantho tot en aquella hora,
tot gest per mí observat contribuhia
a fervos en mon somni venerable.
Llavors, amorosit per eix afecte,
guiat per l'ilusió sempre més pura,
jo treballava en bé de la meva obra,
cantant als meus germans inspirats himnes
d'aquell amor que'l cor m'amanyagava.

Rosó

Donchs, vos heu sigut home de ventura;
Jordà, la voluntat us ha fet hèroe.
Vos heu sentit y, a un temps, heu tingut força
per expressar la fè d'aquell goig íntim,
cantant el gran amor que us inspirava.
Ditxós, mil cops ditxós el qui's revela,
treyent a llum les ansies que atresora!

JORDÁ

(Estrenyentli la mà, delirant)

Vos me creyeu dixós?... Oh, benehida!...
Aquest anell, per sòrt, ha fet la gracia
que avuy nosaltres dos ens comprenguessim.
Aquest anell, Rosó... podría unirnos
per una eternitat, fentvos ma esposa.

Rosó

(Retirant el braç, ab gran lleugeresa, y alçantse)

Amich Jordà, una cosa'm pesa dirvos...
Sabeu perquè l'anell despreciava?...

(Ell fa moviment de sorpresa)

Era perque soch dona y no vull deure.
M'heu pregat tant, que al fí m'heu convençuda
y us he acceptat l'ofrena generosa,
pensant que may d'això us esvaniríau...
L'anell torna a ser meu, sols meu, y'l guardo
com a preuat recort de l'amor vostre.

Jordá

Es gran el meu amor, y si a ma jura
teniu la fè, jo us juro ab tota l'ànima
que vos sou l'esperança de ma vida.
Rosó, aymada gentil: doneume prova
de vostra estimació, la prova certa!

Rosó

(Ab un somrís melangiós)

Jordà... Jordà... sou massa criatura...
No demaneu... Voleu més prova, encara?...

(Ell vol besarla, mes ella, endevinant l'intenció a temps, acota'l cap, desdenyosa, fentlo topar ab son ample capell engalanat de flors.)

Durant el temps de ma carrera artística,
podeu pensar que he conegut molts homes
que m'han jurat amor, per captivarme...
mes ara us dich a vos, a la segura,
que cap d'entre tots ells pot esvanirse
d'havê alcançat de mí la millor joya
que vos heu conquerida: es la franquesa.
Sols per això un petó fins puch negarvos.
Penseu que una aliança'ns fora inùtil!...

JORDÁ

(Agafantla pel braç, apassionat)

Rosó, us ho dich de cor: les nostres vides,
unides aniràn per ara y sempre.
De temps que formeu part en la meva obra;
fins vostre nom en ella s'hi declara!

ROSÓ

(Lliurantse d'ell, pressosa)

Jordà, no'm declareu. Feyna perduda,
voler revelâ un nom que no ha de viure
després del gran ressò d'eixa breu festa...
Sols vos podeu fer vía per la gloria,
la veritable gloria.—Aném, Joana!

JOANA

(S'acosta pera donarli'l braç, ab ayre de dona discreta y obedienta.)

El cotxe està esperant en l'avinguda,
per altre cop.

ROSÓ

(Estrenyent la mà del poeta, en senyal de comiat, y parlantli ab veu baixa)

Adeu! Soch vostra amiga.
Tant sols per vos es gran el meu afecte.

JORDÁ

(Ab resignació que devé confiança)

Adeu-siau, Rosó; us faré memoria.

ROSÓ

Guardeume en vostre cor, tal com se guarden
els més sagrat recorts de l'infantesa
que sempre en solitut sentim reviure
y'l nostre sentiment may els fa pùblichs.

Escena Sexta

En Miquel Jordà està recolzat a la barana del balcó de la seva cambra d'estudi, contemplant la cayguda de la tarda. Fixa l'esguart al lluny, com si cerqués algun lloch determinat en el pahisatge que s'extén al seu enfront, mostrantse en son rostre una gran tristesa y abatiment. Després d'una llarga estona, en que dels afores de la ciutat han anat ohintse remors llunyanes y la veu d'un vianant que passa cantant en el misteri del capvespre, tira la persiana y entra a l'interior de l'estancia; s'asseu a la cadira de derrerra la taula-escriptori, y apoyant el cap sobre'ls braços, divaga ab la mirada perduda en la penombra. Aviat s'entre-obra la porta de la cambra y guayta la María, qui li parla, allunyant el silenci.)

MARIA

Miquel... dispensarà si en aquesta hora...

JORDÁ

(Alçantse, afanyós, no volent donar a compendre son estat de decandiment)

Vostè es la qui demana, bona amiga?

MARIA

(De la porta estant)

Sería aquí en Therenci, tal vegada?
Encara no ha vingut... Ja es tart, y creya
trobarlo aquí ab vostè, com altres voltes...

JORDÁ

No haurà sortit encara de colegi.
Ja m'ha avançat que avuy hi hauría exàmen...

(Encen el llum de l'escriptori.)

MARIA

L'exàmen... ah! li ha dit? Estich segura
que per aquest motiu retarda a vindre.
Deu meu, que visch distreta! ja oblidava...

JORDÁ

Ell n'hi farà recort tant prompte torni,
si premiarlo bé sab el seu mestre.

MARIA

(Somriu, disposantse a marxar)

Això meteix; esperarem que vingui...

JORDÁ

(De sopte, torna a decaure d'anim al compendre l'idea de trobarse altra volta sol.)

Perquè se'n va, María?

MARIA

Sols entrava
per aquell noy...

JORDÁ

Y, qui li diu que fugi?...
No'ns tenim confiança?... Segui, dona!

MARIA

(Fixa l'esguart en ell, humilment, acaba d'entrar y va a seures vora la taula.)

Oh, sí, la confiança m'ha dut sempre...

JORDÁ

(S'asseu al enfront d'ella, però un poch separat.)

Donchs, bé, ja que hem gosat a confiarnos,
perquè no arribarem a descobrirnos
po que sentim, ab tota la franquesa?
¡Encara no'ns havíem vist a soles,
pera deixâ explayar les nostres ànimes,
ur ant tant temps que som amich y amiga.

MARIA

Miquel, sé còm va naixe aquest afecte
que a tots va agermanarnos en bona hora:
li feu seu sentî'l germà, qui l'alegrava
mostrant les seves gracies infantívoles...
Era aquell noy ditxós, qui entrava a veurel,
lliurantlo del pesar de sos estudis...
La joya dels infants sempre'ns es grata.

JORDÁ

Es veritat; mes jo també vull creure
que un fons d'anyorament pogué influhirhi,
trobantme lluny dels pares y aprop vostre...
M'he fet tant benvolgut de tots vosaltres!...

MARIA

Vostè l'estimació ha sabut mereixe.

JORDÁ

(Recobrant esperit)

Perquè hem de disfreçar l'afany que'ns porta?...
ab tant que'ns confiem, venim encara
tractantnos de vostè, com si parlessim
ab gent de compliments, desconeguda.

MARIA

Es la costum de sempre. Això no priva
de refermar l'afecte que'ns enllaça...

JORDÁ

Ens priva en tot, María, ho pots compendre.
No es cosa natural, quan dos s'estimen,
parlarse ab fingiments. El «vostè» mata
la flor de l'amistat, ants de descloures.
Quan hi ha'l dever no's pot mostrar l'apreci.

MARIA

No es per dever sinó per simpatía.
Confesso lo que sento, ab mes paraules.

JORDÁ

Confesses lo que sents... Oh, pobra noya!
Comprench que es un gran acte de franquesa,
mostrarte tant humil a ma pregaria
de no deixarme sol... Jo crech, María,
que avuy ja'ns es amor aquest afecte.

MARIA

(Dominantse en l'emoció)

L'amor m'ha despertat. Si a dirho goses,
jo t'obriré mon cor, també expressantho.

JORDÁ

Al fí, s'escorra'l vel d'aquest misteri...

MARIA

La voluntat, en tot ens fa ser íntims.
Nosaltres may podríem enganyarnos.
La teva estimació per en Therenci,
ja ab igual bé per mí va ser rebuda,
y al vèuret tant lleal com te mostraves,
gosava recordante en els meus somnis.
A casa, tots veníem retreyente,
quan reunits estavem en familia,
y prompte va notar la meva mare
que jo'n parlava ab ànima inquieta...

JORDÁ

(Torna a apoyar la testa sobre'ls braços, decayent d'esperit.)

Oh, quant hauràs sofert, pobra María!
quant temps m'hauràs vetllat, enamorada!...

MARIA

(Baixant la veu que ell escolta ab gran atenció)

Jo t'he vetllat, Miquel, y cada vetlla
te veya en eixa cambra, sempre a soles,
mes sempre resignat, y coneixía
la fè que en tes empreses t'halentava

JORDÁ

(Alçant la testa y mirantla fixament, a l'hora que ella decideix acostarshi més aprop, volent enllaçarlo)

La teva passió ha sabut coneixe
la meva voluntat, l'afany de gloria?...

MARIA

L'he conegut. Mes ara, fa alguns díes
que no segueixes l'obra ab tal constancia,
y aquí en ta solitut se't veu trist sempre.
Miquel, amich caríssim: perquè mostres
aquest posat tant greu, quan jo'm confío
a la teva esperança?...

JORDÁ

Tu goses confiante y jo pateixo
de no poguer retreure en aquesta hora
tot lo que ha amarguejat la meva vida,
siguent esclau d'una ilusió perjura...
Voldría revelartho, amiga meva;
però, qui té'l poder de la paraula
que en l'expressió caldría?
María... oh, tu, María, ets massa bona...
Jo, per dissort, jamay podré estimarte
com vol ta passió, y m'empenedeixo
d'haverla revifat al descobrirla.

MARIA

Jo sento que m'estimes. M'ho demostra
ton esperit potent que't fa honorable.

JORDÁ

Mon esperit, avuy ja no's referma:
me pesa un desengany...

MARIA

(Ab mirada pietosa, sublimada pel dolor)

Miquel!

JORDÁ

(No podent reprimirse més, abraçantse al coll d'ella y confiantse)

María!...
Jo havía sospirat per altra dona,
per una altiva dona!... L'estimava!...
Ella'm donava afany, me feu poeta,
y quan la vaig tractar va corferirme!...

MARIA

Ara ja m'ets fidel!

(Se besen els llavis, ab petó pur y franch que esclata en el moment que abdós se senten abraçats.)

JORDÁ

El cor recobra
la força de la vida al confessarme.
Tu m'has reconquerit, ab ta fermesa,
quan més les malhaurances m'afligíen.
Ara podré donarte'l nom d'esposa.

MARIA

Y jo te'n sabré grat, sempre estimante
com t'he estimat fins ara, en mon silenci.
Si tes inspiracions de mí t'obliden,
pensant en ton afany, sempre amorosa,
jo esperaré'l moment de recobrarte...
Voldràs venî als meus braços, a referte,
si sents la soletat?...

JORDÁ

(Amanyagantla, tendrement)

Per fí, endevino
que havíes de ser tu la destinada,
l'amiga de mon goig y de mes penes.
Nostra missió es l'amor; y, per més gloria,

viurem lluny de ciutat, prop de mos pares,
allà en la placitut de nostra hisenda.
Sentint l'estimació en plena Natura,
més lliures volaràn les nostres ànimes.
Ta mare compendrà l'anhel que'ns guía...

MARIA

La mare'ns vol units...

JORDÁ

(Somrient)

Ara recordo
que un día, bromejant, ja va avançarse
dient que abdós faríem gran parella...

(S'obra la porta, de bat a bat, y's presenta en Therenci, qui corra a llençarse als braços dels enamorats.)

MARIA

Germà!

JORDÁ

Tu ens has guiat. Benehit siguis!

(El petonegen, ab afecte fraternal.)

MARIA

Perquè tardaves tant?...

JORDÁ

Ja t'anyoravem.
No sabs que t'estimem?...

THERENCI

(Deixantse amanyagar, ab gran satisfacció)

Ja feya estona
que havía retornat. El senyor mestre
m'ha concedit el Premi de Lectura!

Jo, no gosava a entrar... Però, al sentirvos...
aquí'm teniu de nou. Abraceume, ara!

JORDÁ

Ens ha espiat, l'astut!...

THERENCI

(Desprenentse d'ells y corrent cap a la porta de la cambra, emportat per una idea irresistible)

Penso una cosa...
La mare, està esperantnos... Que parli ella!

Escena Sèptima

L'hisenda de la familia Jordà Al fons, la masía, d'aspecte senyorial antich, ovirantse al lluny la serralada. A la dreta, un caminal de carro, que porta al poble. perdentse entre'ls camps de blat que groguegen a una y a altra banda. Es en un matí explendorós.—Sobre un ample pedriç de vora'l casal, a l'ombra del fullatge d'un emparrat, la senyora Rita prepara una cistella que ompla de fruytes y de flors Porta mocador de seda grisa al cap, tirat endevant, pera resguardarse del sol. Al poch temps, se presenta'l seu fill Miquel, qui vé de la masía, y conversen.

JORDÁ

Tant aviat torneu cap a la vila?
Jo creya que us tindríem ab nosaltres
fins a sol post.

RITA

(Seguint endressant, pressosa)

No, fill, ton pare espera.
Ja sabs que quan jo manco ja m'anyora.

JORDÁ

Com vos havíau dit a la María
que avuy no forem sols a nostra taula...

RITA

Ho havía dit per broma. No ho coneixes?...
Ja sé que'm vols aprop, pera que admiri
les gracies y'ls festejos de ta nùvia!...

JORDÁ

(Abraçantla, somrient)

Mireu la meva mare, si es gelosa!...

RITA

No'm facis bogejar! Ximplet! Apàrtat!
No mires que m'esfulles les roselles
que guardo per la noya de l'Emila?

JORDÁ

Encara la teniu a casa nostra?

RITA

Sí, encara la tenim. Potser pensaves
que havíem d'estar sols, mentres tinguessim
el fill a la ciutat... o a la masía?
Ella'm distreu el temps, duyentme noves
de tot el vehinat. Té molta gracia.
Es una criatura obedienta.

(Curt silenci mentres ella va feynejant.)

JORDÁ

Fa gayre temps que es fòra, la María?
Pensava que estariau totes dues...

RITA

Ja l'has trobada a menys?... Fa llarga estona
que ha devallat a l'horta, quan jo hi era.
Sabs què ha respost, fill meu, al preguntarli
si la deixaves sola? M'ha fet riure!...

JORDÁ

Què us ha respost? digueu!

RITA

Que tu, aleshores,
estaves escrivint... y que's distreya
cercant al camp l'explay de la seva ànima,
pera tornâ a l'espòs ab més ventura
quan ell per altra volta la rebría.

L'amor guarda sorpreses sempre noves.

JORDÁ

(Ab un somrís de satisfacció)

No ho estranyeu, si això us ha respost ella.
M'estima molt aquesta noya, mare.
Vivint allà a ciutat, ab sa familia,
se'm va mostrar tant franca y amorosa,
que, sondejant a fons ma consciencia,
vaig veure clarament que en els seus braços,
pêl temps de l'avenir, jo alcançaría
la pau que m'han donat fins ara'ls vostres.

(Tornant a abraçarla)

Que n'heu sigut de bona, mare meva!...

RITA

No'm facis riure, fill, que no'n tinch ganes!...
Tu, sempre ets criatura. Donchs, bé, digam:
perquè ha deixat sa mare, aquesta noya?...
No l'estimaven prou a casa seva?

JORDÁ

Cregueu que a casa seva era estimada
ab tot el sant amor de la familia.
Sa mare y son germà viuen joyosos
pensant en nostre enllaç de pur afecte.
M'apreciaren tant, al franquejarmhi!...
No es cert que la rebreu igual que filla?

RITA

Avuy ja m'ha dit «mare». Es molt ayrosa,
té'ls ulls encisadors y somriu sempre.
Sols una cosa d'ella'm desagrada...

JORDÁ

Se pot saber?...

RITA

(Escapantli'l riure)

No, fill, que li diríes!...
—Que porta'l pentinat massa a la moda.

JORDÁ

Es molt senzilla, mare; ho podeu creure.

RITA

Les noyes de la vila sempre'n parlen.
Estranyen molt y molt, que pogueu viure
tant resignats al camp, com els pagesos,
venint de la ciutat...

JORDÁ

Sempre mormolen,
les noyes de la vila.

RITA

Són xerrayres
Més d'una desitjava conquerirte. .

JORDÁ

Perque vivim al camp, estranyen elles?
No més ho sab compendre ma companya,
que hi troba son explay, y salta y corra
pels prats y les arbredes, atrevida.

RITA

Qui pogués sê al seu temps!... Mes, no pensava
que, filla de ciutat, sigués tant forta.
—Vaig enllestint...

(Cridant, ab fort crit)

Carlons!...

(Apareix el masover, per una banda del casal; va en mànegues de camisa y ab mocador entortolligat a la testa, com acostumen els pagesos en el treball, y porta una aixada que, al passar, deix vora la porta.)

CARLONS

Senyora Rita...

RITA

No us sabrà a mal, deixar la vostra feyna?...

CARLONS

(Somrient, ab posat franch)

Vaig a enganxâ'l cavall a la tartana
y arriarem avall, quan vostè vulgui.

(Entra a la masía, y, durant el diàlech de mare y fill, torna a eixir, ab brusa y gorra, guiant el cavall. Traspassa y va a complir son comês allà al lluny del caminal, hont hi ha la tartana capbuçada de braços a terra.)

JORDÁ

Ni pendre comiat de la María!...
Què pensarà, la pobra?...

RITA

(Donant la feyna per llesta)

De part meva,
farasli un petó més. Entre nosaltres...
Ja tornaré demà. Farem que vinguin
ton pare y la noyeta, y aleshores
ens quedarem tots tres fins al capvespre.

JORDÁ

Veyam si ho complireu! Recorts al pare.

(Llarch silenci entre abdós, mentres esperen el retorn del masover que està acabant de preparar la tartana.)

CARLONS

Ja estem.—No es veritat, senyora Rita,
que al seu hereu lo viure al camp li prova?

RITA

El noy, es de bon tremp.

CARLONS

La senyoreta
també s'ha enmorenit...

JORDÁ

Ab eix sol, mare,
us en voleu tornar cap a la vila?

RITA

Ell ray, que es sol!... Aném, perque ja es hora

CARLONS

(Prenent la cistella, bromejant)

Avuy sí que ha posat a la cistella
lo bò y millor de flors. Quanta cullida
s'emporta de roselles, la senyora!
—Demà empendrem la sega. Les sembrades
ja han rossejat prou temps. Convé fer feyna.

JORDÁ

Vinch fins al caminal a despedirvos.

(Van marxant tots tres enllà y prompte's troben ab la María, qui'ls sorprèn, eixintlos al pas, lligant ab sos braços a la senyora Rita y a n'en Miquel.)

MARIA

No us en aneu! Oh, mare: feu memoria
de lo que'ns heu promès... Perquè enganyarnos?

RITA

No enganyo, filla, no: demà es la festa.
Ja t'ho dirà en Miquel...

JORDÁ

Demà, María,
celebrarem de nou, junt ab els pares,
la festa de l'amor. No't sents joyosa?...

MARIA

Sí. Mare, adeu-siau.

RITA

Fins a reveurens!

(Se besen abdues y acaben d'avançar tots junts fins al peu de la tartana.)

CARLONS

Demà empendrem la sega. Serà día
de gran animació en la treballada,
poguentlos tindre al mas tota la colla.

RITA

(Pujant al carruatge, després d'haver endressat la cistella'l masover)

No mancarem. Adeu.

JORDÁ

(A la María)

Te plaurà, veure
com cauen, ab la dalla, les espigues?

MARIA

Avuy ja balancegen, colltorsantse.
Quin camp d'espigues d'or!... Són tant hermoses,
que fins pensava en ferten una ofrena...

JORDÁ

Donchs jo t'ho agraeixo ab un somriure.

CARLONS

(Als joves)

Avisaràn a n'Ella, si'm demana...
Si trobo als segadors, tornaré prompte.

(Se'n puja al devant de la tartana, dona un crit, y'l cavall empren la marxa, anant allunyantse entre'ls camps de blat, fins a desapareixe.)

MARIA

(Fent volejar el mocador)

Adeu-siau!...

RITA

(Veu llunyana)

Demà!...

JORDÁ

(Cridant, pera ferse ohir)

Ja heu fet promesa!...

(Els dos joves resten un moment ab l'esguart fit camí enllà y després se miren, pensatius.)

MARIA

Se'n va ab dolor, Miquel?... Estava trista...

JORDÁ

Se'n va ab gran goig.

MARIA

Jo penso que'ls que marxen,
al pendre comiat dels sers que deixen,
se'n van sempre ab dolor, si simpatisen.

JORDÁ

(Agafantla pel braç)

Ja la veuràs, demà, si farà broma!...

MARIA

(Ab suau falaguería, deixantse guiar per ell)

M'estima, el meu espòs?

JORDÁ

Esposa meva:
comprench que pera mí tu sacrifiques
l'amor de ta familia apreciada...
No't sents anyoradiça alguna volta?

MARIA

Sols sento'l viu recort... una dolcesa
que'm parla de la llar que'm donà vida...
Mes visch aquí prop teu tranquila d'ànima,

sabent que allà la mare no viu sola,
tenint al germanet y a les parentes
que ab tot l'amor l'estimen y la cuyden.

JORDÁ

L'afany y la creyencia t'encaminen.

MARIA

Oh, sí, volgut espòs, aquella mare
ja sab que té dos fills que la recorden,
vivint en unió...

(Han arribat al pedriç de vora la masía y ell s'asseu)

JORDÁ

Que bé coneixes
la fè de la meva ànima, María!...
Vols seure al meu costat o aquí a ma falda?

(Ella va a seures al costat d'ell, y abandonàntseli de cap a la falda, diu, ab tò molt baix, casi mentalment)

MARIA

Oh, dolç recort!...

JORDÁ

(Després de molt besarla, complaventse ab el goig de descaragolarli'l cabell)

Me sembles una noya,
una ignoscenta noya que festeja
les gracies de la mare, amorosintla.
El nostre enllaç me dù una recordança...

MARIA

Vols dirme què floreix en ta memoria?

JORDÁ

Es un antich recort que ara's revela.
Eren dos joves richs, que van casarlos
mirant conveniencies de fortuna,
no més pera formar bon patrimoni...

Ell, era un brau pagès, y ella, era filla
criada a la ciutat. Els van fer veure
que havíen d'avenirse y respectarse,
y feren viure al camp a espòs y a esposa,
pensant que en solitut s'estimaríen.

MARIA

Visqueren sempre sols?

JORDÁ

Sí, aymada meva,
y's varen ser fidels, com els pregaven;
però'l dever jamay els feu ditxosos.

MARIA

(Ab veu forta y segura)

Perque no s'estimaven.

JORDÁ

Ah, María!,
la sòrt que'ns lliga a abdós, que es diferenta!...

(De sopte, tornant a la falaguería d'avants)

Què't diu al cor, el camp, que m'abandones
pera que jo després vingui cercante?...

MARIA

El camp es plè de flors y m'enamora.
Mon cor s'hi sent joyós. La meva vida
se troba en son esclat: soch estimada
y aquí en aquesta esfera lluminosa
tinch l'ànima de tot, bategant sempre.
Això es ma confessió.

(Allargantli'l braç al coll, mentres ell acota'l cap, extasiantse ab la mirada d'ella)

Miquel, confía:
què has fet durant el temps que jo't deixava,
cedinte lliurement a la teva obra,
y al meteix temps cercant ma complascencia
pels camps encatifats de flors y espigues?

Confía, espòs... Encara no mereixo
saber la teva idea, com a dona
que ajuda a realçarla ab sa franquesa?

JORDÁ

Què he fet, durant el temps?...

MARIA

El teu somriure
me diu que has triomfat en tes empreses.

JORDÁ

No es mon complert triomf, però soch home
que corro ab voluntat a l'avançada.
Quants han trobat la mort en eixa lluyta,
havent sentit com jo l'afany de gloria!
No tots els decayguts són els més febles.
També jo, un temps, creguí que moriría
sense poguê expressar l'idea mare
que germinava en mí, sempre frisosa.
Pensava que ma vida, la més bella,
fora un anhel degut a l'infortuni...

MARIA

No sents el mal recort?...

JORDÁ

Avuy soch lliure.
Tot ha sigut en bé per esforçarme.

MARIA

Ja ab tota l'esperança'ls braços obres?...
A l'ùltim, ha arribat la reconquesta,
la vera reconquesta que sospiro?

JORDÁ

A l'ùltim, ha arribat...

MARIA

Ara reposo

segura d'eix repòs, ab l'abraçada.

JORDÁ

Del temps passat que amarguejà ma vida,
el fet real ja'm sembla sols un somni,
pensant en un amich qui va animarme
per mon desvetllament y'm feu preveure
l'engany que experiencia'm devindría.

MARIA

Y a l'amiga lleal... no la recordes,
avuy que, havent vençut, l'has desposada?

JORDÁ

A tu no t'he oblidat d'ençà del día
que vaig trobarme sol en mes angoixes...
y avuy ja tinch escrit el gran poema
dels meus afanys d'amor, per enlayrarte.
Serà'l millor recort, l'obra sincera
que, en l'avenir, viurà cantant tes glories.

MARIA

(Ab un somrís de beatitut a flor de llavi)

Espòs: benehit siguis!

BARCELONA, TARDOR DE L'ANY 1904.

Visió d'altre temps

Quatre anys després d'haver escrit L'Amor Artista

Anaves en ton cotxe, eix cap-al-tart,
passeig enllà, seguint pausadament;
y en mí—reconeguente al primê esguart—
de nou has despertat mon sentiment.

He fet recort del teu brillant passat,
de quan per tot el pùblich t'aplaudía...
del jorn en que mon cor, enamorat,
no més per tos encisos revivía.

Y, a un temps, m'he sentit digne y triomfant,
segur de l'obra empresa y ja acabada,
que tu'm vas inspirar. Soch el galant
que ja ha alcançat el bé de sa estimada.

Quan diferenta, oh dona, avuy t'he vist,
després del gran ressò d'aquella gesta!...
ton rostre somrisent ja's mostra trist,
devant del poble ansiós de nova festa.

Tant sols viuràs per mí. Que Deu te pach
aquell amor; t'es gracia merescuda.
Semblaves una dama de Balzac,
ab ton posat de reyna decayguda.

Obres de Plàcit Vidal

—

Les Grans Accions & les Soletats
Poesíes y poemes. . . . . 2 ptes.
L'Amor Artista. —Poema dramàtich 1'50 »

SEGUIRAN PUBLICANTSE

Les Promeses amigues.—Novela.
La Cançó dels Hèroes »
Infinit. . . . . »
Somni de Primavera.—Poema.
Cançons d'un Viatger que passa.

Biblioteca "Amor y Lletres"

Comissió Directora y Administrativa

President
Ramón Vinyes

Tresorera
Agna Canalias

Secretari
Joan Malagarriga

—

OBRES PUBLICADES

Vol. I.—**Dones y Roses**.—Poesíes, de A. Calderer Morales.

Vol. II.—**L'Amor Artista**.—Poema dramàtich, de Plàcit Vidal.

EN PREMPSA

L'Ardenta Cavalcada.—Articles literaris, de Ramón Vinyes.

Boyres de Ciutat.—Drama, de Joan Puig y Ferreter.

Flores Cordis.—Poesíes de Xavier Viura.

Preu: 1'50 Ptes.